

Warszawa, 20. 02.2014 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

ŻWbhż - ak - 8520 - 04e/14 (668)

**Pan
Krzysztof Jurgiel
Przewodniczący Komisji
Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Sejm RP**

Szanowny Panie Przewodniczący,

W odpowiedzi na pismo z dnia 23 stycznia 2014 r., znak: RRW-1015-443/14 dotyczące stanowiska Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie projektów rozporządzeń Komisji Europejskiej:

- zmieniającego załączniki do rozporządzeń (WE) nr 853/2004, (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenia Komisji (WE) nr 2074/2005 (dok. nr SANCO/10667/2012) oraz

- zmieniającego załącznik I do rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do szczególnych przepisów dotyczących badania poubojowego świń (dok. nr SANCO/12325/2013),

uprzejmie informuję, że w przedmiotowej sprawie odpowiedzi do Prezesa Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej udzielił Główny Lekarz Weterynarii, który jest organem wiodącym w pracach Grupy Roboczej Komisji Europejskiej ds. Legislacji Weterynaryjnej - Środki wykonawcze dla rozporządzeń higienicznych oraz Stałego Komitetu ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt - Sekcja: Bezpieczeństwo Biologiczne Łańcucha Żywnościowego, na posiedzeniach których omawiane były ww. projekty.

Niezależnie od powyższego, pragnę poinformować, że podczas ostatecznego głosowania nad ww. projektami rozporządzeń, które odbyły się w dniach 22 maja 2013 r. i

Data: 26.02.14	SPRAWA
L.dz.	3220A

31 października 2013 r. na posiedzeniach ww. Komitetu strona polska wstrzymała się od głosu, a następnie przesłała Komisji Europejskiej szczegółowe uzasadnienie swojego stanowiska, o poniższej treści.

1. Konieczność zharmonizowania wymagań dla informacji dotyczących łańcucha żywnościowego.

W opinii EFSA wskazano, że wzrośnie ich znaczenie, jako podstawowych dla stosowania zintegrowanego podejścia w odniesieniu do bezpieczeństwa mięsa świń. Stosowanie zharmonizowanych wymagań ma szczególne znaczenia w przypadku wprowadzania zwierząt do uboju z innych państw członkowskich. Stosowanie nieujednoliconego wzoru informacji dotyczących łańcucha żywnościowego, powoduje trudności w ich odczycie, gdy są przekazywane z jednego P.C. do drugiego - są wystawione w obcym języku oraz często nieczytelne. Należy także zwrócić uwagę na fakt, że zapis w informacjach dotyczących łańcucha żywnościowego, iż w gospodarstwie są stosowane kontrolowane warunki chowu, będzie trudny do weryfikacji w krótkim czasie, tj. po przybyciu zwierząt do rzeźni. W rzeźni jedynym dowodem stosowania kontrolowanych warunków chowu w gospodarstwie będzie wpis w informacjach dotyczących łańcucha żywnościowego. Jaki sposób postępowania należy wprowadzić w przypadku, gdy po weryfikacji w rzeźni informacji dotyczących łańcucha żywnościowego okaże się, że w podano nieprawdziwe informacje o stosowaniu w danym gospodarstwie kontrolowanych warunków chowu ?

2. Rola urzędowego lekarza weterynarii w badaniu przedubojowym jak i poubojowym powinna być kluczowa, natomiast pracownicy pomocniczy powinni wykonywać niektóre czynności czysto praktyczne, jak to jest wykonywane obecnie.

3. Proponowany w projekcie sposób badania poubojowego tusz wieprzowych, tj. głównie poprzez wykonywanie oględzin tuszy i narządów wewnętrznych powinien mieć zastosowanie, tak jak obecnie, wyłącznie w odniesieniu do zwierząt utrzymywanych w kontrolowanych warunkach utrzymywania oraz zintegrowanych systemach produkcji, które zostały zdefiniowane w dodatku do załącznika VI b rozporządzenia (WE) nr 2074/2005 Komisji z dnia 5 grudnia 2005 r. ustanawiającego środki wykonawcze w odniesieniu do niektórych produktów objętych rozporządzeniem (WE) nr 853/2004 i do organizacji urzędowych kontroli na mocy rozporządzeń (WE) nr 854/2004 oraz (WE) nr 882/2004, ustanawiające odstępstwa od rozporządzenia (WE) nr 852/2004 i zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 853/2004 oraz (WE) nr 854/2004. W przypadku bowiem niektórych chorób, np. nicieni w płucach, sepsy (początkowe etapy), pryszczycy, a także uboju upozorowanego, które mają znaczenie z punktu widzenia ochrony zdrowia publicznego i

wpływ na ocenę mięsa, nie można ich wykryć w badaniu poubojowym bez wykonania odpowiednich nacięć lub badania dotykowego narządów wewnętrznych i węzłów chłonnych. Informacje z łańcucha żywnościowego mogą być niewystarczające do prawidłowej oceny mięsa w tego rodzaju przypadkach. W przypadku braku zastrzeżeń podczas oględzin i niewłaściwych informacji z łańcucha żywnościowego niektóre przypadki mogą zostać przeoczone, bez wykonania obligatoryjnych nacięć i badania dotykowego.

W opinii strony polskiej, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia ochrony zdrowia publicznego, korzyści wynikające z obligatoryjnego wykonywania nacięć i badania dotykowego są większe, niż ewentualne skutki potencjalnego zanieczyszczenia krzyżowego podczas wykonywania tego rodzaju badania. Ponadto zanieczyszczenia krzyżowe mogą być spowodowane innymi czynnikami w rzeźni, np. mogą być związane ze stosowaniem narzędzi i urządzeń przez personel rzeźni lub podczas obróbki poubojowej tuszy.

4. Z artykułu 2 projektu nie wynika, że urzędowy lekarz weterynarii powinien badać wszystkie żywe zwierzęta podczas badania przedubojowego. Proponowany obecnie zapis nie jest jasny.

5. W odniesieniu do części projektu dotyczącej *Salmonella*, strona polska pragnie stwierdzić, że zaproponowana wysoka liczba pobieranych urzędowych próbek spowoduje wzrost kosztów ponoszonych przez właściwe organy. Ponadto, obowiązek weryfikacji niezgodności zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 854/2004 leży w gestii urzędowego lekarza weterynarii oraz może być różny w różnych rzeźniach. Dlatego proponowana liczba pobieranych przynajmniej 49 próbek stanowić będzie monitoring, a nie weryfikację spełnienia wymagań rozporządzenia (WE) nr 854/2004. Ponadto, obowiązek przekazywania raportów do Komisji Europejskiej zgodnie z dyrektywą 2003/99/WE, dotyczących kryterium higieny procesu będzie stanowić bardzo duże obciążenie administracyjne dla właściwych organów oraz urzędowych lekarzy weterynarii, którzy będą musieli zbierać oraz gromadzić dane od przedsiębiorców z wszystkich zakładów.

W związku z powyższym stanowisko strony polskiej było spójne ze stanowiskiem Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej w odniesieniu do kwestii prowadzenia badania poubojowego świń, tj. utrzymania obowiązku wykonania odpowiednich nacięć lub badania dotykowego, utrzymania roli urzędowego lekarza weterynarii w badaniu przedubojowym zwierząt i poubojowym mięsa, jak również w pewnym zakresie w odniesieniu do informacji dotyczących łańcucha żywnościowego.

Niemniej jednak, podczas głosowań zdecydowana większość państw członkowskich Unii Europejskiej poparła ww. dokumenty. Za przyjęciem dok. nr SANCO/10667/2012

głosowały 23 państwa członkowskie, 2 wstrzymały się od głosu (Polska i Słowacja), a 2 zgłosiły sprzeciw (Austria, Węgry). W odniesieniu do dok. nr SANCO/12325/2013, za jego przyjęciem głosowały 22 państwa członkowskie, 2 wstrzymały się od głosu (Polska, Węgry), a 3 zgłosiły sprzeciw (Austria, Słowacja, Chorwacja), przedstawiciel Malty był nieobecny. Planowana data ich wejścia w życie to 1 czerwca 2014r. Dotychczas dokumenty te nie zostały jeszcze opublikowane.

Należy przy tym podkreślić, że Komisja Europejska w ww. projektach, ani w innych aktach prawnych, nie przewidziała możliwości stosowania zmienionego sposobu badania poubojowego tusz świń w formie fakultatywnej dla zainteresowanych państw członkowskich. Co oznacza, że z dniem wejścia w życie ww. dokumentów, nowy sposób badania poubojowego tusz świń będzie obowiązywał we wszystkich państwach członkowskich UE. Zgodnie bowiem z art. 288 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, *„rozporządzenie ma zasięg ogólny. Wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.”*

Jeżeli więc ww. rozporządzenia wejdą w życie i z ich przepisów (bądź też z innych przepisów) nie będzie wynikać możliwość niestosowania w pewnym zakresie regulacji z nich wynikających, państwo członkowskie nie może w drodze „odstępstwa” odmówić mocy obowiązującej przepisom tych rozporządzeń. Brak jest bowiem generalnych zasad, które umożliwiałyby państwu członkowskiemu, po wejściu w życie rozporządzenia unijnego, niestosowanie jego przepisów, bez narażenia się na zarzut naruszenia zobowiązań państwa członkowskiego.

Wszelkie ewentualne „odstępstwa” mogłyby zostać wprowadzone na etapie prac nad projektem rozporządzenia unijnego, jako szczególne regulacje w treści samego aktu normatywnego (np. pozwalające na niestosowanie pod pewnymi warunkami ogólnej zasady wynikającej z tego aktu), zgodnie z procedurami legislacyjnymi obowiązującymi w Unii Europejskiej. Jednakże, jak wskazano powyżej, w ww. projektach rozporządzeń nie wprowadzono odpowiednich przepisów, umożliwiających stosowanie zmienionego sposobu badania poubojowego tusz świń w formie fakultatywnej, zgodnie ze stanowiskiem Krajowej Rady Lekarsko – Weterynaryjnej.

W związku z powyższym, Ministerstwu nie są znane żadne procedury, które umożliwiłyby zastosowanie „odstępstwa” w niniejszej sprawie na tym etapie.

Natomiast zdaniem Ministerstwa występowanie do Komisji Europejskiej z prośbą o wprowadzenie takiego odstępstwa, tj. takich regulacji prawnych, które przyznawałyby konkretnym państwom członkowskim UE derogacje od stosowania przepisów określonych w

ww. dokumentach nr SANCO/10667/2012 i SANCO/12325/2013SANCO, jest niezasadne, z uwagi na to, że zdecydowana większość państw członkowskich UE poparła ww. dokumenty, jak wskazano powyżej, w związku z tym szansa na wprowadzenie w przyszłości odstępstwa w tym zakresie, biorąc pod uwagę konieczność uzyskania poparcia większości państw członkowskich UE, jest znikoma. Ponadto, wprowadzenie do przepisów prawa unijnego takiego odstępstwa, nie zagwarantuje poprawy jakości zdrowotnej wieprzowiny spożywanej przez polskich konsumentów, ponieważ inne państwa, niestosujące odstępstwa, będą miały prawo wprowadzać na polski rynek tusze wieprzowe poddane badaniu poubojowemu w sposób określony w ww. dokumentach, tj. co do zasady bez nacinania i badania dotykowego, jak również na rynku polskim znajdzie się mięso i produkty mięsne wyprodukowane z takiego mięsa w innych państwach członkowskich UE.

Dodatkowo, odnosząc się do pozostałych kwestii, zawartych w ww. stanowisku Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, należy przede wszystkim podkreślić, że do chwili obecnej na forum Komisji Europejskiej nie zostały przedstawione propozycje dotyczące zastąpienia nadzoru pełnionego przez urzędowych lekarzy weterynarii nadzorem właścicielskim. Podkreślana jest natomiast rola urzędowych lekarzy weterynarii w zachowaniu zdrowia publicznego. Badanie przedubojowe świń będzie nadal wykonywane przez urzędowych lekarzy weterynarii. Badanie poubojowe tusz świń będzie badaniem obligatoryjnym, przeprowadzanym w przypadku każdej tuszy świń. Planowane w ww. projektach rozporządzeń zmiany badania poubojowego tusz świń domowych dotyczą modyfikacji samego rutynowo wykonywanego badania poubojowego, natomiast w przypadku nieprawidłowości wskazujących na istnienie możliwych zagrożeń zdrowia publicznego, będą mogły być stosowane dodatkowe procedury polegające na wykonywaniu badania dotykowego oraz nacinania tusz.

Ponadto poniżej przedstawiam szczegółowe odniesienie się do niektórych punktów stanowiska Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, zawartych na stronie 6-8 tego stanowiska.

Ad. pkt 3

Zmiany przepisów prawa unijnego w zakresie badania tusz świń na obecność włośni zaproponowano w projekcie rozporządzenia Komisji Europejskiej *zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2075/2005 ustanawiające szczególne przepisy dotyczące urzędowych kontroli w odniesieniu do włośni (Trichinella)* (dok. nr SANCO/11157/2013). Ostateczne głosowanie ww. projektu rozporządzenia odbyło się 22 maja 2013 r. podczas posiedzenia ww. Komitetu. Większość państw członkowskich Unii Europejskiej poparła ww. projekt,

natomiast strona polska wstrzymała się od głosu. Planowana data wejścia w życie tego dokumentu to 1 czerwca 2014 r.

Zgodnie z ww. projektem rozporządzenia tusze świń pochodzących z gospodarstw niestosujących kontrolowanych warunków chowu będą poddawane obowiązkowemu badaniu na włośnię. Wyjątkiem od tej reguły będą tusze 5 tygodniowych prosiąt nieodstawionych od maciory i tusze poddane mrożeniu zgodnie z załącznikiem II, pod nadzorem właściwego organu. Natomiast w przypadku tusz świń pochodzących z gospodarstw stosujących kontrolowane warunki chowu, badanie takie będzie dotyczyło wszystkich tusz macior i knurów oraz co najmniej 10 % tusz świń wysyłanych każdego roku do rzeźni z takich gospodarstw, albo nie będzie obowiązkowe w przypadku niektórych gospodarstw lub rejonów, spełniających warunki określone w art. 3 ww. projektu.

Samo urzędowe uznanie gospodarstwa za stosujące kontrolowane warunki chowu nie wydaje się być dużym obciążeniem dla hodowców zwierząt, natomiast obciążeniem byłoby dostosowanie się gospodarstwa do spełnienia wymogów urzędowego uznania za stosujące kontrolowane warunki chowu. Należy jednak podkreślić, że takie dostosowanie gospodarstwa nie będzie obligatoryjne, gdyż pozostawione to zostało do decyzji podmiotu.

Ad. pkt 4 i 5

Obecnie na forum Komisji Europejskiej prowadzona jest dyskusja na temat informacji dotyczących łańcucha żywnościowego. Przegląd przepisów unijnych w tym zakresie ma na celu, m.in. poprawę wiarygodności informacji dotyczących łańcucha żywnościowego, lepsze ich egzekwowanie i większe ujednolicenie. Opinia Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej w odniesieniu do tej kwestii zostanie wzięta pod uwagę przy opracowywaniu instrukcji dla przedstawiciela Polski na posiedzenia, podczas których omawiana będzie sprawa informacji dotyczących łańcucha żywnościowego.

Ad. pkt 6

Podczas posiedzeń na forum UE, dotyczących uzgodnień projektów rozporządzeń dok. nr SANCO/10667/2012 oraz dok. nr SANCO/12325/2013 państwa członkowskie zwracały Komisji Europejskiej uwagę na to, że kraje trzecie wymagają przeprowadzania tradycyjnego badania poubojowego tusz polegającego na badaniu dotykowym, nacinaniu oraz badaniu na obecność włośni. Komisja Europejska nie zajęła stanowiska w tym zakresie, co należy rozumieć, jako potwierdzenie faktu, że będą istniały dwa standardy badania poubojowego świń dla UE oraz na rynki krajów trzecich.

Ad. pkt 7

Należy zwrócić uwagę, że „scedowanie odpowiedzialności na urzędowego lekarza weterynarii” ma na celu podkreślenie szczególnej roli urzędowych lekarzy weterynarii w zapewnieniu ochrony zdrowia publicznego, którą Krajowa Rada Lekarsko - Weterynaryjna podkreśla w swoim stanowisku. Taka poprawka do projektu dok. nr SANCO/ 10667/2012 została zaproponowana przez Parlament Europejski, który zwrócił się do Komisji Europejskiej o wprowadzenie dodatkowych gwarancji.

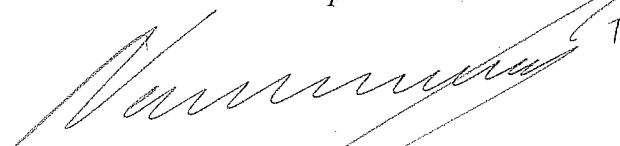
W dokumencie nr SANCO/10667/2012, przedłożonym pod głosowanie państw członkowskich podczas posiedzenia ww. Komitetu w dniu 22 maja 2013 r. ww. postulat Parlamentu Europejskiego nie znalazł odzwierciedlenia, niemniej jednak w projekcie rozporządzenia dok. nr SANCO/12325/2013, który został poddany głosowaniu na posiedzeniu ww. Komitetu w dniu 31 października 2013 r. określono, że: „Urzędowi lekarze weterynarii powinni przeprowadzać dodatkowe badanie poubojowe polegające na nacinaniu i badaniu dotykowym tusz i narządów wewnętrznych, kiedy w ich opinii, jeden z następujących czynników wskazuje na potencjalne ryzyko dla zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt, dobrostanu zwierząt:...(.....)”.

Nie zmienia to faktu, że strona polska wstrzymała się od głosu podczas głosowania w sprawie obydwu ww. projektów rozporządzeń.

Ad. pkt 8

Ministerstwo nie sprzeciwia się prowadzeniu debaty z udziałem środowiska naukowego, mającej na celu określenie, czy zaproponowane przez Komisję Europejską dostępne środki, uprawnienia organów urzędowej kontroli oraz sama metodyka badania przedubojowego i poubojowego gwarantuje pełną wykrywalność wszystkich zagrożeń dla zdrowia publicznego w tym obszarze. Niemniej jednak, z uwagi na przyjęcie przedmiotowych projektów rozporządzeń, postulat o przeprowadzanie takiej debaty może nie skutkować natychmiastową zmianą przepisów.

Z poważaniem

Do wiadomości:

1. Główny Lekarz Weterynarii
2. Pan Jacek Łukaszewicz
Prezes Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej
Al. Przysiężół 1, 00-565 Warszawa